

door Norbert HOSTYN

- Isidoor HINTJENS

In het overzicht van de Oostendse interbellumarchitecten (verschenen in De Plate tussen 1989 en 1991) hoort uiteraard architect HINTJENS thuis. We hadden hem niet vergeten maar hij werd eerder afzonderlijk in het tijdschrift behandeld door Marc DUBOIS (De Plate, februari 1978). Alleen zagen wij bij het samenstellen van onze reeks over het hoofd te refereren naar dit artikel.

& & &

In de voorgaande artikels werden enkel de architecten behandeld die te Oostende woonden en werkten. Ook enkele niet-Oostendenaars realiseerden alhier belangrijke bouwwerken.

- Pierre VERBRUGGEN

Architect van de Zeevaartschool, Slijkenssteenweg (1931-1932). Eerder uitvoerig besproken in De Plate (81/127) : M. DUBOIS, De zeevaartschool te Oostende (met afb. en literatuur).

- J. DE BRUYCKER

Architect van huize "Ooievaar", Elisabethlaan; eertijds het woonhuis van Dr. DEPUYDT. Eerder uitvoerig besproken in De Plate (80/99) : M. DUBOIS, Woning Dokter Depuydt te Oostende (met afb.).

- MINNAAR

Gents architect; tekende de plannen voor de Vismijngebouwen. Daarvan rest alleen nog het bestuursgebouw. Het gehele complex was in art-décostijl.

- BARD

- CARELLA

- FLEGENHEIMER

Drie Parijse architecten die samen met de Oostendenaar André DANIELS de plannen voor de Thermae tekenden (1928-1933).

Aan de bouw van dit reusachtig complex met thermaal-instituut/zwembad/luxe-hotel gingen decennia van discussies over de opportuniteit van een Thermaal Instituut en over de plaats van inplanting ervan vooraf. Tenslotte opteerden de betrokken partijen voor een inplanting deels op, deels achter de Kon. Galerijen van GIRAULT.

Het exterieur was eerder neoklassiek georiënteerd, dit om niet al te veel te contrasteren met de stijl van de Galerijen. In het interieur werd resoluut voor art-déco gekozen. Zonder twijfel werd dit een er rijkste en gaafste art-déco-realisaties in ons land.

Het Thermae-complex kende in die zin een ongelukkig bestaan en bovendien maar al te lang kunstmatig gerekt - daar juist in de periode van het concept en de bouw ervan de evolutie van het profiel van het Oostendse kusttoerisme dusdanig veranderde : het luxetoerisme ruimde plaats voor een meer volks, sociaal toerisme.

Deze ontwikkeling was al onmiddellijk na W.O.I ingezet, maar werd in de dertiger jaren duidelijk. De Thermae zijn in feite dus nooit een écht renderende zaak geweest. Voor een achttal jaar werden de medische functies afgestoten nadat eerder het zwembad sloot (toen het nieuwe zwembad in de jaren '70 geopend werd). Het Thermae-complex werd in de jaren '80 stap na stap - mede door de dynamische inbreng van de concessiehouders - verbouwd, gemoderniseerd en de gevels voorbeeldig opgeknapt.

De functies zijn nu : hotel, restaurant, bar, dancing, feestzalen, centrum voor seminaries en congressen concerten, tentoonstellingen. De functie als seniorenresidentie werd voor een paar jaar afgestoten.

Iconografie :

- talrijke prentkaarten
- OOIB, , 1991, nr. 129
- een aantal van de vele originele plannen voor het Thermae-complex zijn permanent geëxposeerd in de inkomhall, en de trappengangen van het huidige Thermen-hotel.

- Louis POUPAERT

"Biercoo" (Alfons Pieterslaan/hoek Ieperstraat). 1920-1921. Gesloopt in 1975.

Iconografie : De Plate, okt 1975, p. 10.

- Joseph SELIS

Cinema Palace, Adolf Buylstraat (1935).

Appartementsgebouw hoek Leopold II laan/Marie Joséplein (1936)

BESLUIT

De periode 1919-1940 - het interbellum - was voor Oostende een periode van spectaculaire uitbreiding van de bebouwing, of liever, de bebouwde oppervlakte. Op gebied van urbanisatie gebeurden geen echt spectaculaire ingrepen, met uitzondering van de OPEX-wijk.

Wat betreft de stijl van de woningbouw leefde een - weliswaar aangepaste versie - van het eclectisme nog lang door. Daarnaast werd er heel wat gebouwd in eigentijdse stijlen : art-déco en in de late jaren '30 nieuwe zakelijkheid en daarnaast heel wat moeilijk te definiëren modernistische stijlen, die noch stijlzuivere art-déco noch zuivere nieuwe zakelijkheid zijn.

Op enkele schaarse realisaties na (de woning DEPUYDT aan de Elisabethlaan, enkele gebouwen van architect HINTJENS en de Zeevaartschool) niets dat écht architectuurgeschiedenis schreef.

Was de stad sedert de periode 1900 meer dan goed voorzien van luxueuze concert-, variété- en theateraccomodaties, dan kregen de

bibliotheek, het museum en de toeristische dienst ook tijdens het interbellum nog geen bevredigende behuizing : ze bleven te klein en te eng ondergebracht in ongeschikte lokalen. Het lijkt wel of alle middelen haven-, thermae- en zijdijkswaarts versluisd werden.

Bij de Oostendse architecten : slechts enkele namen die écht boven de middelmaat uitstijgen : CHRISTIAENS, HINTJENS, SMIS en in hun momenten ook wel DELEE, SCHAAP en VALLAY.

Tijdens het interbellum realiseerde men ook de eerste moderne appartementsgebouwen in de stad : Oosthelling Kursaal 4; Leopold II-laan 17 (hoek met Marie-Joséplein : architect CELIS (1936) en de Residentie "Arline", Leopold II-laan 32 (architect SMIS). Na W.O.II was deze bouwtrant niet meer te stuiten.

Tijdens het schrijven van deze artikelenreeks maakten we het mee dat markante interbellumarchitectuur uit het stadsbeeld verwijderd werd : de sloop van het art-décohôtel ("Stella-Maris" - Vindictivelaan) (1991); de verwoesting van de mooie gevel van de Sint-Pietersschool in de Ooststraat in het kader van de verbouwing tot kinderdagverblijf (arch. J. DE LEE) (1992) (het gebouw staat daar nog altijd als een half krot); de sloop van de Visserijschool Paster Pype (Paster Pypestraat/S.S. Petrus en Paulusplein) (jan-feb 1993) voor de bouw van een parochiezaal en appartementencomplex (tot nu toe nog altijd niet uitgevoerd); de sloop van het hoekhuis Aartshertoginnestraat-Vindictivelaan (oktober 1993 - laatst in gebruik als reisbureau Ramoudt-Tours)...

Langzaam maar zeker moet ook dit patrimonium wijken.....

BRONNEN

Interviews met Silvain SMIS, Max VANDAMME (zoon van Gustaaf VANDAMME), Albert HOSTYN (+), Pierre VERRAERT (+).

LITTERATUUR

- J. BELLAERT, Het Oostendse "Palais des Thermes", Antwerpen, 1986 (Ref. Stadsbibl. Oostende, Fonds Ostendiana : B.412.5/1).
- Te kust en te kuur, Brussel (A.S.L.K), 1987, p. 233-234.
- P. GILLES, Les nouvelles installations balnéaires d'Ostende, in : Bâtir, 33, 1935, p. 303-308.
- H. VANDEPUT, Ostend et le littoral belge, Brussel, s.d.
- J.B. DREESEN en G. VANDAMME, Geschiedenis van een parochie te Oostende, Sinte Catharina vergaan...Sinte Godelieve ontstaan, Oostende, 1984.
- E. DESCHEPPER en G. MOERMAN, Geschiedenis van de Sint Jansparochie te Oostende 1924-1974, Oostende, 1974.
- Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, deel 1, Brugge, 1992.
deel 2, Brugge, 1993.